

POSTŘEH >

ArchiDAYs 2011: první konference o ArchiCADu

Tomáš Lejsek
ředitel CEGRA

Více než 150 zájemců se zúčastnilo první české konference zaměřené na počítačové technologie spojené s ArchiCADem, která se konala ve dvou červnových dnech v Jihlavě. Na programu byly jak přednášky, tak pracovní workshopy. Hlavním důvodem, proč uspořádat takovou akci, byla myšlenka nutnosti profesního setkání uživatelů ArchiCADu s ostatními odborníky. Setkání s uživateli tohoto softwaru už sice byla organizována od roku 1996, ale jejich koncepce přinášela určitá omezení. Jako optimální varianta se proto nabídla letní konference na jednom místě a naopak rozdělení zimního setkání do série akcí probíhajících na několika místech a častěji. Nový model pracovních setkání se podařilo rozběhnout již vloni v srpnu. Konference ArchiDAYs 2011 byla určena především pro projektanty – archiadisty a ty, kteří jsou s nimi díky své profesi jakkoli spojeni. Místo konání bylo zvoleno z důvodu stejné dostupnosti ze všech koutů Česka. Hlavním hostem přednášek byl Miklós Szovenyi-Lux, Vice President ArchiCAD Product Management Graphisoftu, který účastníky seznámil s plány společnosti. Další příspěvky se týkaly využití jednotlivých funkcí i organizace práce v ArchiCADu z pohledu uživatele, BIM spolupráce mezi projektantem a navazujícími profesemi, nástrojů pro koordinování projektu a ArchiCADu 15. Workshopy proběhly na téma komunikace se statiky, rozpočtáři a TZB, vizualizace v architektuře, rekonstrukce, zaměření, pasportizace a správa budov a hardware pro ArchiCAD a BIMServer. Během obou dnů využívali účastníci kontaktní místa hostujících firem k řešení individuálních požadavků z oblasti statiky, projektování konstrukcí, TZB, rozpočtů, zaměřování budov, facility managementu a hardwaru. Konference v koncentrované podobě na jednom místě a v jednom čase splnila své poslání a nabídla nejpodstatnější archiadovské informace (více na <http://cegra.cz/178-sluzby-a-prezentace-archidays.aspx>). Z tohoto důvodu bude pro příští rok zachována její struktura, místo a doba konání. Témata přednášek a workshopů budou nastavena podle aktuálních požadavků. Snahou bude získat jako přednášející co nejvíce odborníků v architektuře, stavebnictví a navazujících profesích. Akce takového charakteru vyžaduje celoroční přípravu. Již teď se rodí plán na ArchiDAYs 2012, a proto mohou všichni zájemci své podněty na druhou českou konferenci ArchiCADu posílat na archidays@cegra.cz.

REALIZACE >

Svobodná a veselá škola

Škola v Alžírské ulici v Praze je radostnou stavbou pro děti a je zhmotněním představ o moderním a vkusném prostředí pro výchovu a péči o nejmenší. Autorem projektu renovace areálu této školy je atelier rala v čele s architektem Radkem Lampou.

Jaroslav Sládeček
redaktor www.earch.cz

Budova, jejímž provozovatelem je ZŠ a MŠ Červený vrch, slouží jako mateřská škola a školní družina. Jde tedy o sociální výstavbu s omezenými finančními náklady, čímž byla škála možností při vytváření návrhu limitována. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o nástavbě a celkové rekonstrukci objektu. Areál se nalézá v blízkosti ulice Evropská, od níž je odcloněn dvěma panelovými domy s pásem zeleně. Leží na mírně svažitém pozemku ohraničeném ulicemi Alžírská, Africká a Kladenská a je řešen jako velká zahrada s cestičkami, spojujícími jednotlivé pavilony. Ty jsou zde celkem čtyři. První tři jsou identické školní budovy (dvě jsou již zrekonstruované), čtvrtá část je kuchyně s technickým zázemím areálu a bytem správce. Tento hospodářský pavilon je převážně jednopodlažní, v místě bytu správce má dvě a někde tři nadzemní podlaží.

Rekonstrukce nebo novostavba?

Objemy pavilonů byly původně dvoupatrové a pro účely školy byly touto rekonstrukcí zvýšeny o jedno podlaží. Nástavby, přístavby a dostavby jsou často kamenem úrazu, neboť zpravidla citelně změňují tvář domu. Je vzácností, když se povede navázat na původní objekt formou, korespondující s charakterem původního objektu v míře dosta-

Učebna ZŠ s průhledem do oddělení družiny

tečně citlivé, aby celkový výsledek nebyl neohrabaným slepencem několika nesourodných celků. Projekt byl vytvořen v roce 2008, rok poté, co byla úspěšně realizována rekonstrukce prvního pavilonu a za další rok už dostal nový kabát pavilon druhý. Kvůli omezenému rozpočtu byla zvolena cesta nástavby dalšího podlaží a bylo jen otázkou, jak tuto nástavbu pojmout a vypořádat se s charakterem domu ze šedesátých let. Autoři návrhu se snažili, aby nikdo nepoznal, že k nějakému zvýšení objektu vůbec došlo. Nastavěné podlaží důsledně kopíruje

spodní podlaží původní budovy z roku 1964, takže návštěvník nepozná, že před rekonstrukcí byl dům o patro nižší. Dokonce ani není lehké poznat, zda jde o dům postavený v šedesátých letech nebo zda se nejedná o novostavbu. Tím se autoři úspěšně vypořádali s otázkou, zda vytvářet kontrast mezi původní a dostavovanou částí. Jelikož se však v tomto případě jedná o budovu starou 40 let, mohli bez výčitek přistoupit k onomu purismu, který zde splnil jejich očekávání, a celý areál tak omládl.

...pokračování na s. 2

Pestrá fasáda pro děti

...pokračování ze s. 1

Podle charakteru fasády školy je na první pohled zřejmé, že jde o stavbu pro děti. Omítka pavilonu je v bílé barvě a tím vytváří čistý prostor k barevným hříčkám, pro něž byla vybrána technika mozaiek. Ta má své výhody oproti nátěrům, především barevnou stálost a plastickou strukturu, která působí na fasádě svěžím, moderním a hravým dojmem.

Mozaiky jsou tvořeny barevnými čtverci o rozměru 5x5 cm a jejich vzory mají jasný kompoziční význam. Každá stěna je jiná podle toho, kam se obrací. Na jižní fasádě, kde jsou velká okna, tvoří mozaika jeden obrazec, pokrývající celou fasádu všech tří podlaží až k atice, a tím pomáhá domu stát se vzdušným. Přestože je použita na tak velké ploše, zůstává střízlivá a umírněná. Tomu dopomáhá i to, že vedle modrých, žlutých a červených obkladů je použito i barvy bílé a světle šedé, která zůstává bližší okolní bílé omítce. Mozaika tak nepůsobí násilně a nekřičí, nesnaží se oddělit a dává jen tušit, co se za ní odehrává. Zároveň vytváří pestrou dekoraci pro přilehlý prostor dětského

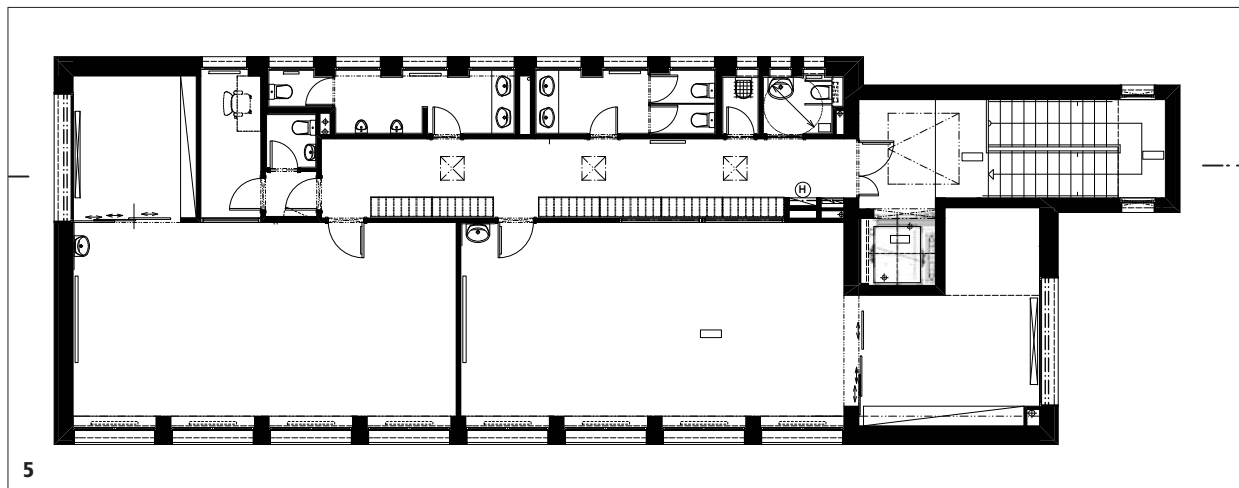
Na severní fasádě, kde jsou okna malá a kde je umístěn hlavní vstup, návrh již střízlivěji kombinuje bílou omítku ve vyšších patrech s mozaikou, umístěnou jen okolo oken v přízemí.

Svět fantazie, barev a tvarů

Zajímavě barevné řešení má také interiér. Zatímco na fasádě byla použita vedle bílé a šedé barvy také kombinace modré, žluté a červené, v interiéru se rozehrává koncert různých odstínů barev od modré po zelenou. V kontrastu s teplými červenými podlahami a přírodním dřevem dosahuje celkový dojem interiéru klidného, vyrovnaného a přívětivého účinku. Modrobílá mozaika společně se zelenou prostupuje zvnějšku až do jádra koupelen a umývárny. Do nich je možné nahlížet ze tříd i chodeb, a tak mít děti nejen co nejvíce na očích, ale především moci trávit většinu času v otevřených prosvětlených a vzdušných místnostech, což jsou podmínky pro školu ideální a nutné.

Jak to uvnitř funguje

Z hlediska dispozice došlo na původním objektu k několika menším, ale nutným úpra-

hřiště, které se tím stává útulnou součástí areálu. Živost je zde navíc umocněna i barevnými plochami otočných panelů hravé zástěny, která vytváří předěl mezi zadním vstupem do školy a prostorem pískoviště. Tento prvek umožňuje jednoduchým způsobem oddělit jednotlivá prostranství a jeho samotná otočná konstrukce zároveň nabízí další možnosti k hram.

vám. Prostor nástavby pak umožnil vytvoření dvou tříd družiny základní školy. V přízemí vzniklo zasklením stávajícího průchodu nové zádveří a do prostoru stávající terasy byl vestavěn osobní výtah probíhající až do 3. nadzemního podlaží, aby byl celý objekt přístupný i osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Nutné změny se dotkly i dispozice sociálního zázemí a zázemí pro personál. V rámci úprav toho-

to přízemního podlaží byla také vytvořena třída MŠ.

V 1. a 2. NP byl pomocí obezdění stávající terasy vytvořen nový prostor pro přípravu jídel, sklad a výtah. Pro lepší přehled o pohybu dětí byly v obou stávajících podlažích proraženy z denní místnosti otvory do šatny a obdobně i do umývárny dětí z prostoru herny. Tím se tyto prostory více propojily, opticky rozšířily a získaly na zajímavosti díky novým průhledům mezi jednotlivými místnostmi.

Na novém třetím podlaží nástavby se nachází dvě třídy družiny základní školy. Disponuje také dvěma oddělenými nikami, které jsou součástí každé třídy. Posuvné stěny pak umožňují oddělení niky od vlastního prostoru třídy nebo naopak jejich propojení a variabilní zvětšení prostoru. Podobně jako v nižších podlažích mateřské školy i zde bylo vytvořeno optické propojení mezi oběma třídami, sociálním zařízením a chodbou.

- 1 Pohled jižní – celková dvorní fasáda
- 2 Průhled do umývárny – transparentní prostor
- 3 Detail barevné mozaiky na severní stěně
- 4 Průhled z jídelny do třídy – harmonie barev v interiéru
- 5 Půdorys nástavby 3. NP
- 6 Pohled severní – čistá a seriózní fasáda
- 7 Umývárna – mozaika vně i uvnitř

Všechna podlaží jsou propojena dvourameným schodištěm osvětleným světlíkem, který zároveň plní funkci výlezu na střechu a odvětrání v případě požáru.

Počítačové zpracování

Projekt byl zpracován v ArchiCADu a architekti v případě tohoto zadání ocenili jednoduché a uživatelsky příjemné prostředí při 3D digitalizaci stávajícího stavu rekonstruovaného objektu. Návrh byl s možností oka-

mžité kontroly vytvářen rovněž ve 3D. Pro členění výkresů stávajícího stavu, návrhu i kombinace bouraných a nově navrhovaných konstrukcí autoři využili kombinaci vrstev, různé sady per pro barevné nastavení výkresů a mapu pohledu.

Architekti i projektanti stavební části i profesí ocenili jednoduchý export do DWG – stále ještě dnes nejžádanějšího, zejména ze strany specialistů, souborového formátu pro předávání 2D dokumentace.

Patnáctka – nejen nové horizonty BIM navrhování

ArchiCAD 15 po předchozích verzích, zaměřených hlavně na týmovou a meziprofesní BIM spolupráci, cílí zejména na architekta/projektanta a přináší nový způsob projektování. Jak patnáctka funguje lze vidět i na YouTube. Poslední novinka ArchiCADu má vlastní YouTube kanál se 180 videi.

Jan Beneš
technická podpora CEGRA

Hlavní novinky a vylepšení ArchiCADu 15 se týkají tří oblastí – nejen práce ve 3D (viz ArchiNEWS 2/2011), ale i modelování a rekonstrukce.

Modelování

Pro modelování přibýly dvě funkce, resp. objekty, Skořepina a Komplexní střecha. Zcela novým způsobem řeší patnáctka vzájemné vazby objektů, a to nejen průniky či ořezávání hmot, ale i zobrazení vazeb ve 2D.

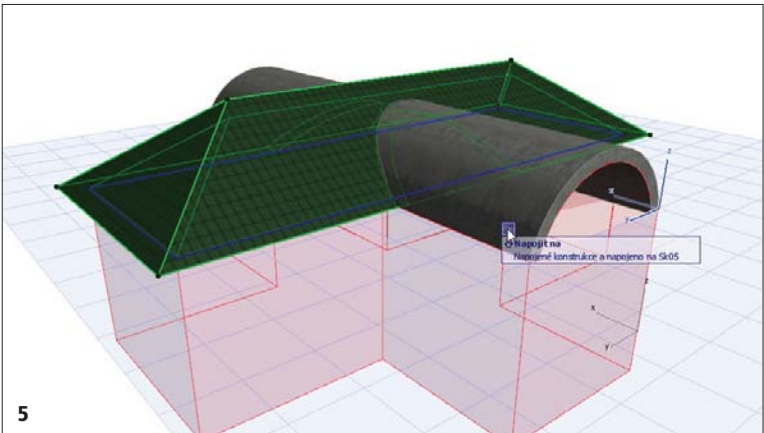
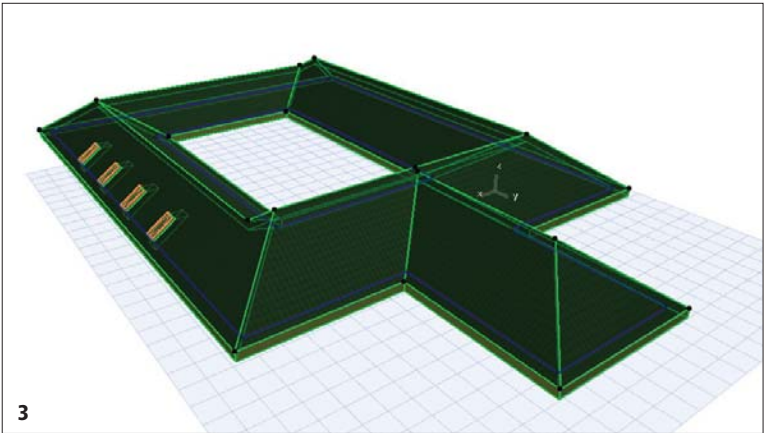
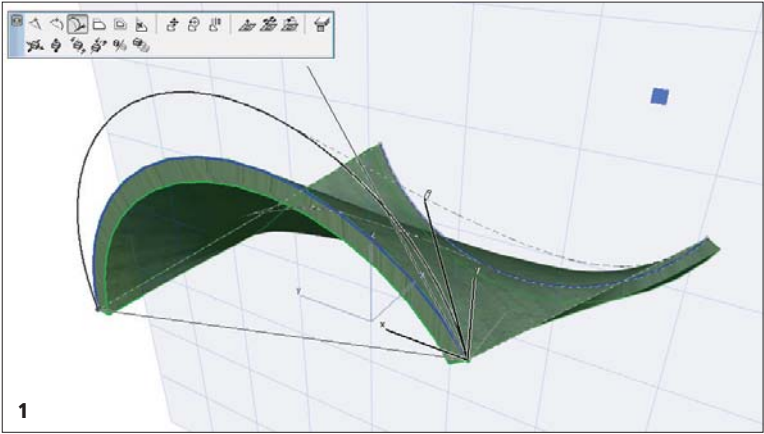
Skořepina je objektem mnoha možností, jenž lze použít k vymodelování komplexního pláště budovy, pro jednotlivé konstrukční prvky i vlastní knihovní objekty. Je skutečným BIM objektem, který zaručuje správné zobrazení v půdorysech, a to i v případech, kdy jsou ve skořepině polygonální otvory nebo kdy je na ni aplikována operace s tělesy.

Pro sdílení projektu se specialisty, hlavně statiky, lze skořepině přiřadit typ konstrukce (nosná stěna/deska, nenosná). Lze ji vymodelovat třemi různými geometrickými metodami. Relativně jednoduché je vytážení (extrude), kdy se křivka/profil vytáhne podél osy. Přesto lze touto geometrickou metodou vytvoření skořepiny a její případnou modifikaci získat širokou škálu architektonických forem. Jednoduchou metodou je rovněž rotace (revolve), objekt vzniká rotací profilu kolem osy. Nástroj má dvě konstrukční metody, první pracuje s přednastaveným profilem, u druhé je profil zadáván (lze pracovat s kouzelnou hůlkou). Po vytvoření lze objekt téměř libovolně modifikovat. Nejkomplexnější metoda vytváření skořepiny je zborcená plocha (rule). V podstatě se jedná o přímkovou plochu, definovanou dvěma křivkami v prostoru. Pro zadání jsou k dispozici dvě konstrukční metody, jednoduchá pracující s přednastavenými výchozími křivkami, a detailní, umožňující vlastní definici výchozích křivek. (obr. 1)

Skořepiny lze modifikovat úpravou obrysové křivky. Jakmile je objekt skořepina označen, zpřístupní se kontextová nabídka Upravit obrys skořepiny. Zobrazení všech typů skořepiny v odpovídajících půdorysech a řezech podléhá stejným pravidlům jako u standardních objektů (zeď). Technická dokumentace zachovávající pravidla norem je z modelu generována automaticky. (obr. 2)

Objekt **komplexní střecha** lze upravovat podobně jako jiné polygonální archiCADovské struktury, například desky. Jestliže je třeba změnit geometrii střechy, jsou automaticky doplněny nebo odstraněny jednotlivé střešní segmenty. Komplexní střecha může mít víceúrovňovou strukturu a i tu lze upravovat přidáním atrií, štítů nebo střešních oken. (obr. 3)

Střešní okno je archiCADovským standardem, patnáctka mu však ve vztahu k souvisejícím konstrukcím přisuzuje nové chování. Ačkoliv dialogové okno nastavení střešního okna zůstává obdobné jako u oken a dveří, vazba na střechy, komplexní střechy a skořepiny je automatická. Střešní okno je inteligentní. Do skořepiny se vkládá stejně jednoduše jako okno do zdi (obr. 4), do tvarově složitě střešní konstrukce stejně jednoduše jako do jednoho střešního segmentu. Podobně jako skořepiny jsou střešní okna skutečnými BIM objekty, jejich zobrazení ve 2D dokumentaci je nastavitelné tak, aby odpovídalo lokálním požadavkům. **Inteligentní vazby** mezi objekty a způsob práce s těmito vazbami zajišťují intuitivní a jednoduchou práci s komplexními konstrukcemi. ArchiCAD 15 automaticky

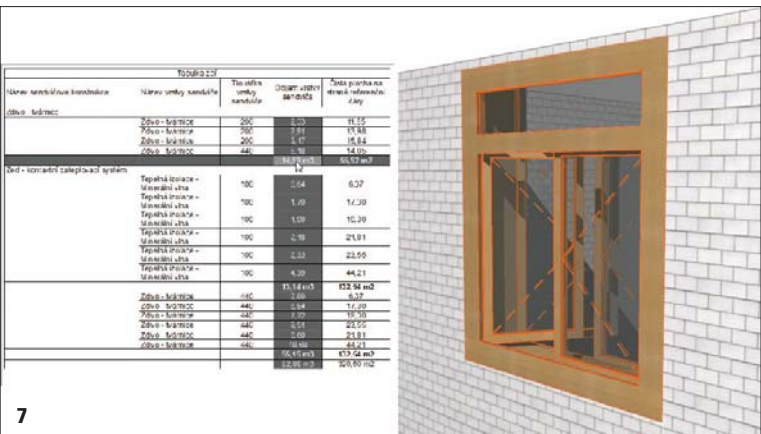
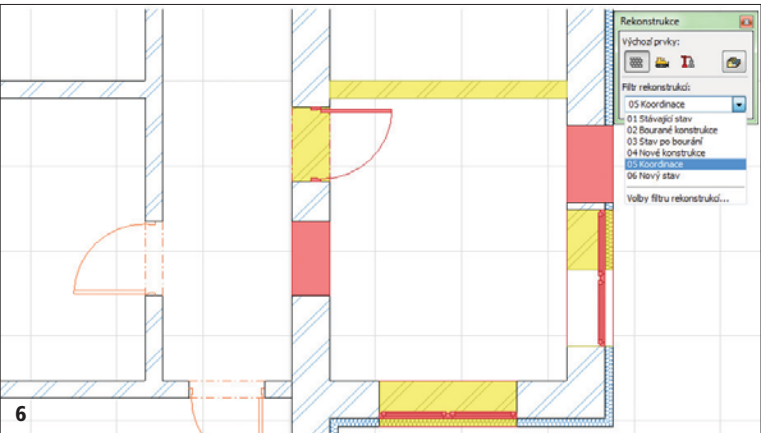
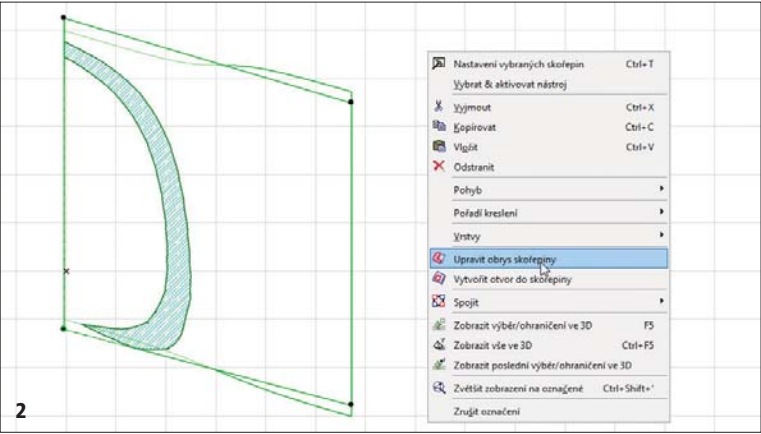
Všechny doplňkové aplikace pro ArchiCAD vyvíjené Graphisoftem jsou pro patnáctku aktualizovány. **TZB modelář** je důležitou pomůckou pro BIM sdílení dat se specialisty. Z hlediska vlastní funkcionality a možností prodělává největší změny **EcoDesigner** (více v dalším čísle ArchiNEWS). U **Virtual Building Exploreru** se zásadně mění technicko-obchodní a licenční politika. Aplikace dostala nové označení, vystihující její účel a směřování dalšího vývoje: BIMx (BIM explorer). Zkušební verze bude součástí standardní instalace ArchiCADu15. Na přelomu září a října uvede Graphisoft volně šiřitelnou prohlížečku modelů BIMx viewer pro iPad a iPhone, jež bude dostupná na App Store. Pro zjednodušené sdílení BIMx modelů spustí Graphisoft ve stejném období speciální internetové stránky.

řeší vazby mezi objekty, které k sobě patří tak, aby projektant neztratil kontrolu nad projektem. Příkladem je dynamická vazba mezi střechou a skořepinou. I když skořepina i střecha mohou být tvarově velmi složité objekty, ArchiCAD dokáže řešit jejich vzájemné vazby, resp. průniky. (obr. 5) Zcela nový nástroj správce vazeb s grafickou zpětnou vazbou zabezpečuje plnou kontrolu nad projektem ve všech jeho fázích. Vazby mezi jakýmkoli objekty lze zobrazit v různých pohledech a zde

s nimi také pracovat. K dispozici je celá řada postupů, jak měnit geometrii objektů vzniklých ořezáním střechou nebo skořepinou.

Rekonstrukce a renovace

ArchiCAD 15 představuje zcela nové unikátní prostředí pro zpracovávání projektů renovací a rekonstrukcí. Sys-

tém dbá na to, aby zachoval BIM pracovní postupy (provázanost 3D modelu a 2D dokumentů, generování výkazů apod.). Prvkům, resp. konstrukcím, lze pomocí filtru rekonstrukcí přiřadit stavy, jako jsou stávající, bourané konstrukce a nové konstrukce. Parametr stav spolu s přednastavenými šablonami výkresů slouží k automatickému vytváření dokumentace reprezentující různé fáze projektu. Systém poskytuje vizuální zpětnou vazbu o nastavení jednotlivých konstrukcí a v jakékoli fázi projektu lze zobrazit jejich stav. Pro generování výkresů slouží tzv. **filtry zobrazení**. Filtry lze velmi detailně a přitom jednoduše nastavit, lze vytvářet filtry vlastní. Díky filtrům odpovídá generovaná dokumentace požadovaným normám a zvyklostem, navíc je vše velmi přehledné a rychlé. (obr. 6) Sdílení projektu s navazujícími profesemi, převážně pracujícími s 2D systémem, stojí na exportu výkresů ve formátu DWG. Ukládat lze výkresy různých stavů tak, aby byla zachována požadovaná struktura hladin (vrstev) pro umístění různých konstrukcí a objektů. Díky BIM způsobu práce lze jednoduše generovat výpisy prvků a výkazy výměr stávajících, bouraných a nových konstrukcí a objektů. Pro rekonstrukce je důležité i rozšíření archiCADovských knihoven, mimo jiné o špaletová okna. (obr. 7)

ANKETA >

Jak často inovujete software pro projektování?

Štěpánka Tomanová
produktová manažerka, Walingier

Námi podporovaný software DDS-CAD pro projektanty TZB má několik jazykových verzí. Aktualizace podléhají potřebám v jednotlivých zemích. Nejčastěji se program mění v Německu. Zásadnější změny se provádí 1x za rok a tuto frekvenci používáme i pro českou verzi. Uživatelé v jednotlivých zemích si často přizpůsobují některé prvky, a tak dávají přednost méně častým změnám.

Jiří Podval
Customer Service Engineer, Scia cz

Scia cz poskytuje řešení pro výpočty stavebních konstrukcí prostřednictvím produktu Scia Engineer. Nové verze jsou vydávány jednou ročně, při inovaci klademe důraz na požadavky uživatelů. Program upravujeme i s ohledem na možnosti operačních systémů a hardware. Práce našich uživatelů vyžaduje soulad s normami, jejichž aktualizace do produktu průběžně implementujeme.

Zbyňek Pöffel
manažer prodeje, Construstoft

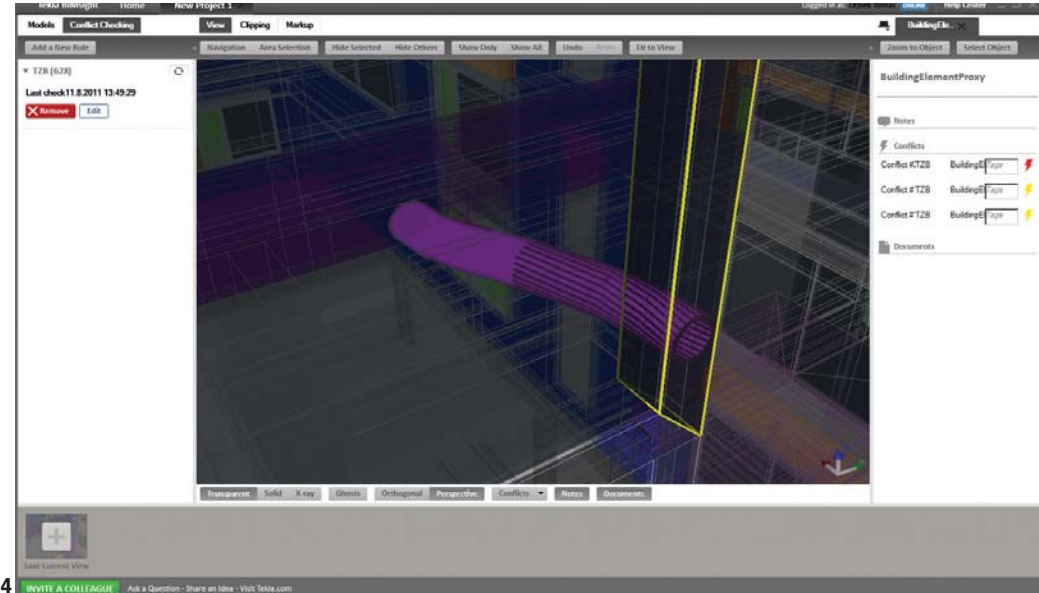
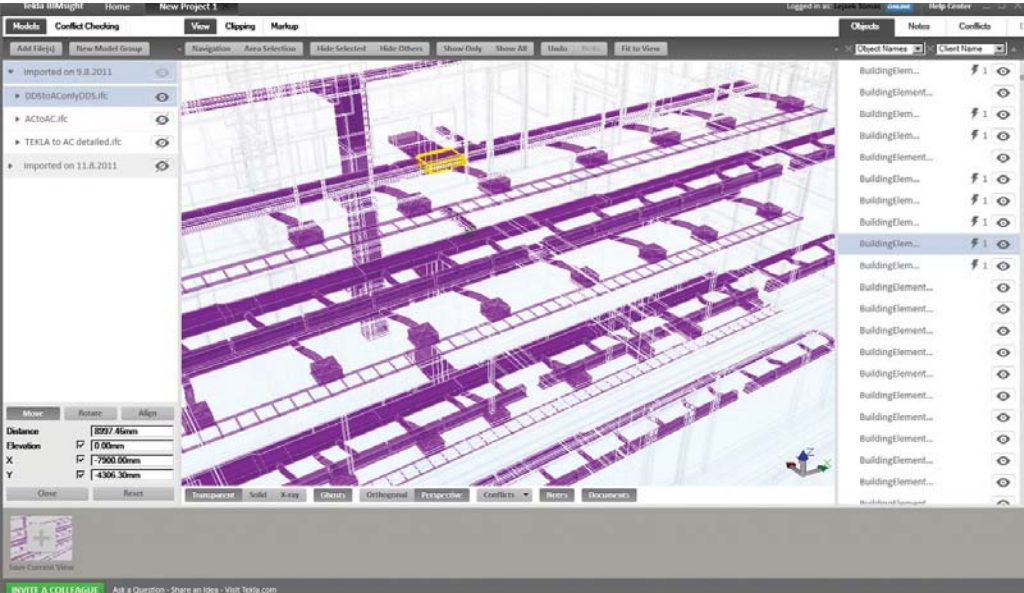
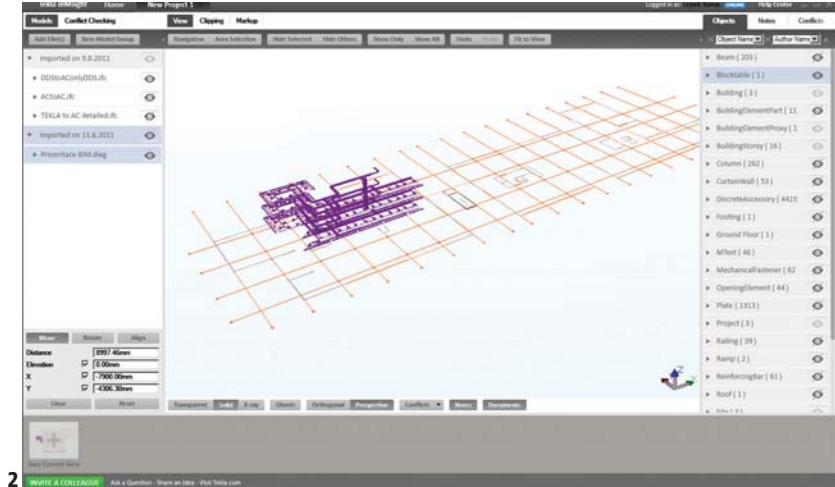
Software Tekla Structures, určený pro 3D modelování stavebních konstrukcí, je každoročně na jaře inovován pilotní verzí. Letos je to verze 17.0. Na podzim většinou vychází dílčí verze, která nese na konci označení jed- na (17.1). Ke každé z těchto verzí v průběhu jejího užívání vzniká 4 až 5 tzv. Service Release, kde jsou zohledněny požadavky zákazníků a případné opravy.

Most mezi profesemi

BIM projektování v sobě skrývá obrovský potenciál. Jednou z možností je přesná koordinace jednotlivých profesí. Programy, určené pro tuto úlohu, jsou díky práci se 3D modelem intuitivní a přehledné a vesměs jednoduché na ovládání. Tekla BIMSight pracuje v prostředí Windows a je zdarma ke stažení www.teklabimsight.com.

Pavel Švanda
technická podpora CEGRA

Tekla BIMSight využívá BIM model, respektive virtuální budovu, pro vysvětlení konstrukčních postupů (původně Tekla nabízel zdarma prohlížečku IFC modelů, z níž se BIMSight vyvinul), koordinaci profesí a řízení projektu a stavby ve všech fázích. Ve srovnání s obdobnými systémy dokáže program pracovat s modely obsahujícími všechny důležité konstrukční detaily. V prostředí programu lze současně vytvořit a pracovat s několika projekty. Po založení projektu se do něj importují data z různých zdrojů: architektonicko-stavební projekt, kon-

strukční model, výpočtový model statika a projekty TZB. Výchozím datovým formátem je IFC, Tekla BIMSight má však i přímé propojení s několika CAD/BIM programy a rovněž dokáže načíst formáty DWG a DGN. Pro ArchiCAD, Scia Engineer a DDS CAD bezchybně funguje propojení prostřednictvím IFC. Načtená data zůstanou rozříděna podle zdrojů a podle času (den/hodina), kdy byla importována. V rámci jednotlivých zdrojů si data přinesou původní rozčlenění, tedy například archiadovský projekt je složen z původních objektů a je zachováno jejich rozřídění do vrstev.

Načtená data zobrazuje TeklaBIMSight jako hmotový model, průhledný nebo X-ray model. (obr. 1) Zobrazení modelu lze zřehlednit vypnutím jednotlivých datových zdrojů, nebo vrstev v nich, nebo zneviditelněním jednotlivých objektů. Díky schopnosti načítat různé datové formáty lze projekt zobrazit i jako kombinaci 3D modelu a 2D výkresů. (obr. 2) Program zobrazuje podrobný výpis všech konstrukcí a prvků, z nichž je projekt složen. Seznam a zobrazení modelu je oboustranně propojeno, položku ze seznamu necháme zvýraznit ve 3D zobrazení a naopak. (obr. 3) Největší přínos TeklaBIMSight však není v pře-

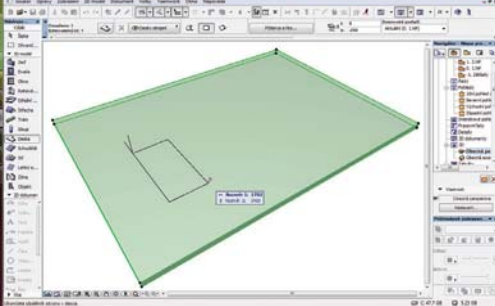
hledném zobrazení projektu, ale ve schopnosti nalézt kolize mezi konstrukcemi a objekty a následně s nimi pracovat. Pro práci s kolizemi si uživatel vytváří tzv. filtry, které definují základní pravidla toho, co se sleduje. Nastavují se skupiny objektů (datové zdroje), mezi kterými jsou hledány kolize a kritéria, co se kolizi myslí (překryv nebo vzdálenost objektů). Po vytvoření filtru, kterých může být několik, a následně spuštění vyhledání kolizí program zpracuje seznam všech kolidujících objektů. Každé kolizi lze přiřadit statut nová, přetrvávající, někomu přiřazená, kritická, vyřešená nebo bezpředmětná. Koli-

dující prvky lze označením v seznamu jednotlivě zvýraznit v modelu (obr. 4) nebo lze zobrazovat skupiny kolidujících objektů podle jejich statutu. Díky tomuto a možnosti přiřazovat k jednotlivým objektům vlastní poznámky i externí dokumenty lze přesně sledovat průběh řešení kolizí včetně jeho historie. Obdobné řešení jako TeklaBIMSight nabízí i firma DDS. Rovněž původně prohlížeč IFC modelů slouží nyní díky schopnosti analyzovat kolize jako koordinační nástroj. Program umí ukládat projekt ve formátu IfcXML. K dispozici je také zdarma ke stažení www.dds-cad.net/132x2x0.xhtml.

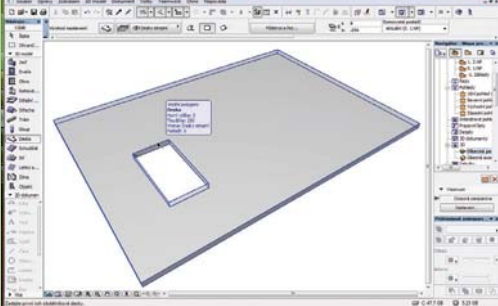
24

[práci ze 100 soutěžních projektů 12. ročníku Přehledky diplomových prací 2011 bylo vytvořeno v ArchiCADu. Do samostatně hodnocené kategorie Soutěž o ArchiCAD se přihlásilo 77 soutěžících. Výsledky budou vyhlášeny dne 21. září 2011.]

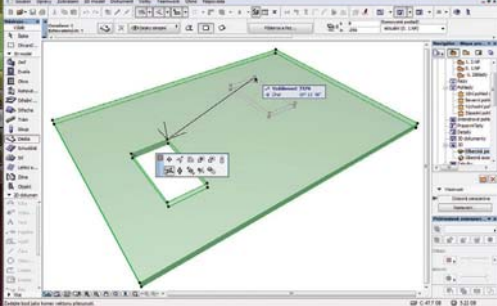
Krok za krokem

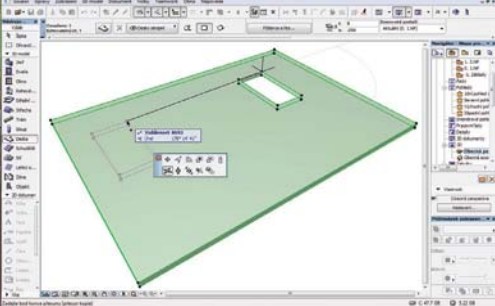
1. Do desky můžete vytvořit otvor libovolného tvaru. Stačí desku označit, aktivovat nástroj deska a v půdorysu nebo 3D okně do ní lze nakreslit polygon otvoru

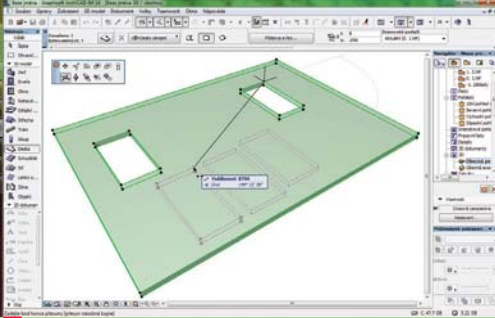
2. Pokud chcete změnit polohu otvoru, nemusíte otvor rušit (např. přesunutím protějších uzlů). Lze jej jednoduše posunout. Označte desku kliknutím (shift + klik) na hranu otvoru (pozn.: musí být aktivní nástroj deska)

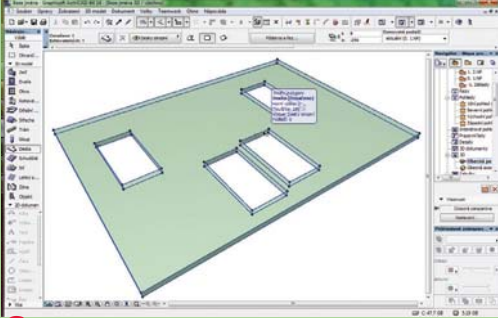
3. Deska je označena celá, nástroje v infopalette však platí pouze pro označený polygon. Klikněte na bod otvoru a libovolně ho přesuňte

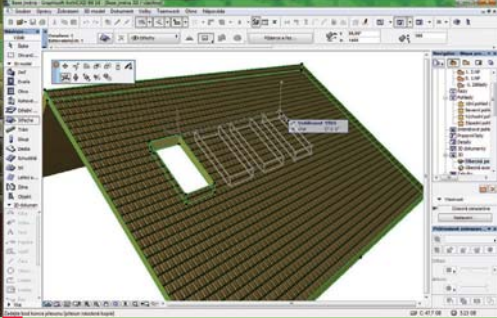
4. Pokud máte otvor označený, můžete přesunout i jeho kopii. Stačí při přesouvání stisknout klávesu ctrl. U kurzoru se objeví známé černé plus

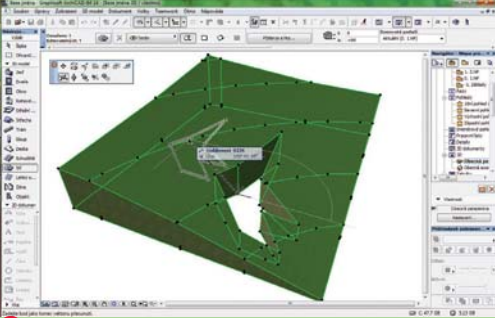
5. Stiskněte při přesouvání klávesy ctrl + alt a zobrazí se u kurzoru dva černé plusy, což symbolizuje přesunutí násobné kopie. Tímto způsobem můžete vytvořit libovolný počet stejných otvorů

6. Otvor lze i jednoduše odstranit. Stačí jej označit (stejně jako v bodu 2) a stisknout klávesu pro odstranění (ve výchozím nastavení je to del), případně vybrat možnost z kontextové nabídky (pravé tlačítko myši)

7. Stejný postup můžete použít i u střeš (pozn.: musí být aktivní nástroj střeška)...

8. ...a také u sítě (pozn.: musí být aktivní nástroj síť). Zde je důležité, aby byl otvor označen na referenční (spodní) rovině terénu

Technické normy pro BIM

Informační model budovy dává příležitost ke změně přístupu k návrhu, projekci, realizaci a správě budov. Tato změna může přinést vyšší efektivitu při spolupráci všech účastníků procesu výstavby, vyžaduje však společný jazyk a respektovaná pravidla pro vymezení jejich rolí. Technické normy by mohly pomoci vytvořit prostředí, ve kterém spolupráce a komunikace nebudou na obtíž, ale povedou k lepším výsledkům a hospodárnějším budovám.

Jan Kolomazník
 odborný referent, ÚNMZ

Informační model budovy stále častěji v nějaké podobě používá řada architektů, projektantů, realizátorů i správců budov. Dochází ale k nedorozuměním při spolupráci a možnosti, které informační model budovy nabízí, zůstávají využity pouze zčásti. V řadě případů vede absence obecných pravidel při spolupráci k závažným nedorozuměním vedoucím ke ztrátě dat, zbytečnému přepracování již hotových výstupů a odmítání koncepce BIM pro přílišnou složitost a nevhodnost pro praxi. Technické normy poskytují obecně použitelné informace, které zjednodušují vzájemnou komunikaci a spolupráci lidí různých profesí, mimo jiné pomocí formulace obecných požadavků na vstupy a výstupy jejich činnos-

HOTLINE >

Na vaše dotazy odpovídá
 Radek Podliska,
 technická podpora
 CEGRA, hotline@cegra.cz

Pomůcka Archicadwiki aneb co dělat, když má hotline dovolenou...

Návodů na to, jak nejlépe pracovat s jednotlivými nástroji a funkcemi ArchiCADu najdeme většinou v Návodě programu, klávesa F1, nebo v Referenční příručce, buď tištěné nebo v pdf přístupné z instalační složky či přímo z programu. Obecnější úlohy jako řešení terénu kolem objektu nebo vytvoření tabulky s výběrem položek jsou spojeny s prací v programu a v podstatě by se dalo říci s přemýšlením v něm. Nepochybně dobrým pomocníkem k hledání inspirace na podobné otázky jsou skripta, v nichž je popsán postup práce v ArchiCADu od nastavení pracovního prostředí až po dokončení projektu. Řadu postupů najdete i na www.archiforum.cz. Uživatelé, kteří se chtějí dozvědět něco navíc, mohou navštívit stránky www.archicadwiki.com. V anglicky mluvící encyklopedii, kterou aktualizuje Graphisoft, najdeme podrobné informace o verzích programu, kompatibilitě mezi nimi či hardwarovými klíči nebo seznam podporovaných grafických karet. Dozvíte se více i o ArchiCADu 15, a to nejen o jeho jednotlivých funkcích, ale i o praktických příkladech použití. Na své si přijde každý, ať hledá odpovědi na otázky spojené s instalací nebo pokročilými funkcemi TeamWorku či prací s programováním GDL prvků. U každého článku je údaj o verzi včetně operačního systému počítače. Návodů jsou textové, s obrázky nebo videem. Velká část úvodní stránky řeší aktuální tipy. Vpravo jsou jasně řazeny kategorie, kde si vybere začátečník i ten nejnáročnější uživatel. Archicadwiki se zaměřuje na všechny produkty Graphisoftu, tedy nejen plnou verzi ArchiCADu včetně starších, ale i na StartEdition, EcoDesigner, MEP a BIMExplorer. Ve spodní části stránky jsou odkazy na stránky Graphisoftu, www.myarchicad.com, které znají hlavně studenti, a ArchiTalk, což je obdoba českého archifora. Koho zajímají tutoriály, může vyzkoušet odkaz ArchiCAD Tutorials. Nenačtete-li článek odpovídající vašemu dotazu, lze využít textové vyhledávání. Za zmínku stojí, že stránky mají svou verzi na Facebooku, Twitteru a YouTube.

ti. V tomto ohledu by mohla být jejich role v BIM významná, jednotliví účastníci by nemuseli formulovat svoje vlastní různé se požadavky na vstupy a výstupy, ale mohli by se spolehnout na vzájemnou provázanost zaručující plnou využitelnost výsledků jejich práce a možnost začlenění výsledků práce jiných. Vývoji technických norem pro informační model budovy se již několik let věnuje ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) v úzké spolupráci s asociací building-SMART. Výsledkem dosavadní činnosti jsou mezinárodní normy podporující otevřenou platformu IFC umožňující převod modelů mezi jednotlivými programy podporujícími BIM. Možnost spolupráce s využitím různých programů je však pouze jedním ze směrů, na které se technické normy soustřeďují. Nyní se do popředí dostává potřeba výše zmíněných pravidel pro vzájemnou spolu-

HARDWARE >

Novinky u plotrů HP DesignJet

Po úspěšném uvedení multifunkčního plotru HP DesignJet T2300 eMFP, určeného pro větší projektové kanceláře, se na náš trh dostaly další modely plotrů HP DesignJet, které vycházejí z podobné koncepce, ovšem bez možnosti skenování, a jsou vhodné i pro jednotlivce nebo menší projekce.

Ladislav Prodělal
 hardwarové oddělení CEGRA

Plotr formátu A0+ HP DesignJet T1300, který nahradil model T1200, je vybavený podavačem ze dvou rolí papíru s jejich inteligentním přepínáním a barevným dotykovým displejem, který uživateli poskytne náhled tiskové úlohy před tiskem přímo na plotru. Tento náhled se navíc dá jednoduše zoomovat. Dalším vylepšením plotru je USB vstup na čelním panelu, který umožňuje snadný tisk například přímo z USB flashdisku. Pokud má uživatel na flashdisku například několik souborů ve formátu PDF, může si tento flashdisk připojit přímo do plotru, soubory si prohlédnout na displeji a podle potřeby přímo na plotru upravit jejich měřítko a vybrané soubory vytisknout. To vše bez nutnosti použití počítače a instalace ovladačů. DesignJet T1300 umožňuje ke každému proběhlému tisku přesně stanovit spotřebu inkoustu i papíru, a vyčíslit tím provozní náklady na konkrétní tiskovou úlohu, skupinu úloh nebo třeba na tisky odeslané jedním uživatelem. Tyto detailní informace jsou k dispozici na webovém rozhraní plotru a dají se odtud volitelně exportovat k dalšímu zpracování. Plotr je k dispozici buď v základní verzi, nebo ve variantě T1300ps s PostScriptovým ovladačem. Cena v základní verzi je necelých 120 000 Kč bez DPH, přičemž majitelé některých starších plotrů mohou využít odkupní program a ušetřit tak až 25 000 Kč. Další nový model HP DesignJet T790 nahrazuje DesignJet T770. Tento plotr s podavačem pro jednu roli papíru je k dispozici pro formát A0+ (maximální šířka role 1 118 mm) nebo pro formát A1 (maximální šířka role 610 mm). Je rovněž vybaven barevným dotykovým displejem a USB vstupem na čelním panelu. Opět lze volit mezi základním modelem a rozšířenou verzí T790ps, vybavenou navíc PostScriptovým ovladačem a interním harddiskem, umožňujícím správu tiskové fronty. DesignJet T790 ve formátu A0 vyjde na přibližně 58 000 Kč bez DPH, model formátu A1 lze pořídit již za cenu 39 000 Kč bez DPH a dá se tedy jednorázově účteně odeslat.

Systémové požadavky na ArchiCAD 15 a kompatibilita mezi verzemi

Pro maximální výkon ArchiCADu je jednoznačně doporučeno využívat 64-bit a více procesorové systémy. Podporované operační systémy jsou MacOSX 10.6 na Mac Intel 64-bit, Windows XP Pro 32-bit a 64-bit, Windows Vista Business a Ultimate Editions 32 bit a 64 bit, Windows 7 Professional, Enterprise a Ultimate Editions 32-bit a 64-bit. Díky plné podpoře 64-bit MacOS nelze ArchiCAD 15 spustit v MacOS 10.5 (a starších). ArchiCAD 15 dokáže otevřít projekty ze sedmi předchozích verzí plného ArchiCADu (v14, v13, v12, v11, v10, v9 a v8.1) a z SE2011, SE2010, SE2009, SE2008, SE2007 a SE2006.

Jednotliví účastníci procesu výstavby mají své představy o tom, co bude výsledkem jejich práce. Na konci celého procesu je ovšem budova, nikoli dílčí výsledky jednotlivých přípravných fází, a je tedy žádoucí, aby si vycházeli navzájem vstříc a efektivně spolupracovali na konečném cíli – budově, která bude dobře a hospodárně sloužit svým uživatelům.

práci a pro vytváření obecně použitelného obsahu. Evropa je jedním z hybatelů tohoto procesu, v některých zemích je již legislativou umožněno využívání plnohodnotných informačních modelů budov pro povolování staveb, jejich správu, činnost integrovaných záchranných systémů nebo zefektivnění přípravy a realizace veřejných zakázek. CEN (Evropský výbor pro normalizaci) zpracovává cestovní mapu pro identifikaci potřeb a cílů za účelem usnadnění rozvoje staveb využívajících informační model budovy. U nás zajišťuje vydávání technických norem ÚNMZ (Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví), který zastupuje ČR ve výše zmíněných mezinárodních a evropských organizacích a který se rozvojem BIM rovněž zabývá s ohledem na potřebu vypracování nových ČSN pro českou technickou veřejnost.

UŽITEČNÉ TIPY

Mac OS X Lion umí česky

Apple představil nový operační systém Mac OS X Lion. Mezi výrobcem přímo podporovanými jazyky je poprvé i čeština. Majitelé počítačů Apple se starším Mac OS X 10.6 Snow Leopard si mohou Lion zakoupit jako upgrade přes webovou stránku Mac App Store. Zároveň Apple uvádí nové modely počítačů MacBook Air a Mac Mini. Kromě nového operačního systému jsou nové Macy vybaveny procesory Intel Sandy Bridge a přinášejí mnohá další vylepšení – od superrychlého rozhraní Thunderbolt po podsvícené klávesnice u MacBooku Air.

HP Elite 7300

Vyšší konfigurace počítačů z nové modelové řady HP Elite 7300 lze dobře využít jako cenově dostupnou stanici pro ArchiCAD 15. K dispozici jsou konfigurace se 4-jádrovými procesory Intel Core i7 (Sandy Bridge), nejvyšší model je velkoryse vybaven 16 GB operační pamětí DDR3. Osazená herní grafická karta nVidia GeForce GT545 zvládne i překreslování ve 3D okně ArchiCADu. Se 64-bitovými Windows 7 Professional a třiletou zárukou (servis u zákazníka Next-Business-Day) vyjde tato stanice cca na 19 000 Kč bez DPH.

LED monitor HP LA2306x

Monitor HP Compaq LA2306x s úhlopříčkou 23" je vybaven LED podsvícením. Jde o širokouhlý formát s poměrem stran 16:9 a matným povrchem obrazovky. Nabízí rozlišení FullHD, tedy 1920x1080 obrazových bodů. Monitor se dá snadno otočit na výšku, naklopit i posunovat ve vertikálním směru. Jde o cenově zajímavý model (cena do 4 000 Kč bez DPH), vhodný jak pro projekci, tak i pro domácí využití. Po dobu třileté záruční lhůty garantuje výrobce opravu nebo výměnu monitoru u zákazníka následující pracovní den. Tato záruka se dá navíc prodloužit až na 5 let.

Ladislav Prodělal
 hardwarové oddělení CEGRA

Architekt střídme noblesy

Projektům a realizacím Kamila Mrvy věnovala pozornost již řada časopisů, jeho dílo bylo představeno i na samostatné výstavě v pražské Galerii Jaroslava Fragnera. K oboru přivedla architekta záliba v kreslení a stavebnictví. Na střední průmyslové škole stavební pak definitivně získal lásku k řemeslu a dokonce uvažoval, že se stane zedníkem. Vlastní ateliér založil v Kopřivnici před 13 lety, krátce po dokončení brněnské Fakulty architektury. Wallpaper jej dokonce zařadil mezi nejlepší mladé architekty Evropy.

Jaroslav Sládeček
redaktor www.earch.cz

V ateliérové tvorbě se Kamil Mrva na fakultě architektury věnoval mimo jiné renovaci a rekonstrukci objektů v Huslenkách, objektu pro agroturistiku či rekonverzi průmyslových hal pro Tatru Kopřivnice. Své studium zakončil diplomovým projektem Hotel na Akademickém náměstí v Brně pod vedením prof. Miroslava Masáka. Roční povinnou praxí v průběhu studia absolvoval v architektonickém studiu GAMA u architektů Karla Pragera a Zbyška Stýbla. První zahraniční zkušenosti architekt získal v Holandsku v rámci studijní cesty během zpracování diplomové práce. „Po dokončení fakulty jsem si naplánoval měsíční cestu po amerických stavbách architekta F. L. Wrighta, což mě velmi ovlivnilo. Wright se stal mým vzorem a studium jeho staveb velkou zálibou. Velkou inspirací je pro mě především to, jak Wright dokázal pracovat s materiálem v přírodě,” dodává. Poté strávil několik měsíců v Kanadě a po návratu založil vlastní ateliér Kamil Mrva architects.

Prožít stavbu na vlastní kůži

Ateliér Kamila Mrvy se zapsal brzy po svém založení do povědomí veřejnosti. Architekt se v současné době podílí na chodu ostravského Centra nové architektury. Své zkušenosti předává i studentům architektury nebo průmyslového designu na Fakultě architektury VUT v Brně. Prvním zásadním projektem ateliéru byl vlastní dům architekta. „Chtěl jsem si nejprve něco postavit sám a zažít proces stavění na vlastní kůži. Vytvořit dům, kde bych mohl i pracovat, a kam by za mnou mohli chodit klienti. Zde jsem realizoval svůj manifest a prožil stavbu domu z pohledu architekta, investora i stavebního dozoru,” vzpomíná Kamil Mrva. Dům vzbudil velkou pozornost a přinesl první zakázky – projekty rodinných domů, které se vyznačují propojením soudobého architektonického tvarosloví s tra-

- 1 Bečva Villa Resort, Horní Bečva
- 2 Hotel Olympia, Kopřivnice
- 3 Rodinný dům v Dolanech
- 4 Obchodní centrum v Rožnově pod Radhoštěm
- 5 Rodinný dům v Brušperku
- 6 Rodinný dům – ateliér v Kojetíně
- 7 Rodinný dům Dolní Bečva
- 8 Vlastní rodinný dům s ateliérem, Kopřivnice
- 9 UAX Bernartice nad Odrou
- 10 Zvonička na Horečkách

dičními materiály a krajinným rázem beskydského regionu. Architekturu Kamil Mrva nazývá službou klientovi, kterému rád naslouchá, ale nesmí být nikým do ničeho nucen. První myšlenka vždy musí podle jeho slov pocházet od architekta. „Vzniká na místě stavby, místo samotné totiž předurčuje budoucí děje. Důležité je samozřejmě také širší okolí a osoba klienta. Již první kontakt s ním mu dokáže mnoho prozradit,” upřesňuje a pokračuje: „Velmi důležitá je týmová práce v ateliéru.”

Dřevo jako stavební materiál

Kamil Mrva navrhuje své stavby v době, která vyžaduje úspory, a to především energetické. Snaha o úspornost však u něj nevede k omezení architektonické invence, spíše přispívá k vytríbenosti jeho architektonického rukopisu. Zálibou autora je práce s dřevem. Velkým zdrojem informací v tomto oboru pro něj byly cesty po Kanadě, kde se seznámil s mnoha různými, u nás i méně známými systémy stavění. Dřevo je podle jeho slov staletými osvědčeným stavebním materiálem, který se i dnes v rukou dobrého architekta může stát mistrovským dílem.

Vlastní rukopis

Kamil Mrva navrhl řadu rodinných domů s čitelným rukopisem. Snoubí se v něm to nejlepší z valašsko-lašského regionu s moderními, až futuristicky laděnými trendy. Tento styl ovlivňuje blízkost Beskyd, kde lze stále ještě nalézt lidovou architekturu, sepětí s přírodou a citlivý vztah k životnímu prostředí. Architekt tak vytváří jednoduché, jasné dispozice a otevřené prostory. Snaží se o jednoduché tvary, které jsou lehce zakomponovatelné do okolního přírodního prostředí. „Dalším z důvodů je ekonomická situace v tomto regionu, kdy lidé již na začátku přicházejí s daným rozpočtem, což ale někdy může být spíše výzva,” říká Kamil Mrva a dodává: „Domy by měly být především úzce spjaté s místem, kde stojí. Stavby a okolí se navzájem doplňují a dokončují.” Každý dům jeho ateliéru je proto jiný, protože je spjat s konkrétním prostředím a dobou, ve které vzniká. U staveb v Beskydech spojuje prvky typických dřevěných roubených staveb Valašska s moderními technickými vymoženostmi, zabezpečujícími nároky moderního člověka na bydlení. „Využití přírodních materiálů oslovuje jak klienty, tak úřady. Problémem je ale nut-

FACEBOOK ArchiCAD CZ 859 fans: Like-Comment-Share

Statistiky návštěvnosti za letní měsíce proměnily Google Analytics v „rudé moře” čísel, která dokazují, že o prázdninách se raději věnujeme jiným koníčkům, než je surfování po internetu... I když návštěvnost webu obecně v době dovolených a prázdnin klesá, pro Facebook a konkrétně facebookovou stránku ArchiCADu to určitě neplatí. Za pouhé tři měsíce od založení stránky se počet fanoušků ArchiCADu rozšířil na 859. Díky tomu na stránkách vznikají zajímavé diskuse, objevují se zde různé příspěvky, pozvánky a fotoreportáže – třeba i ze sportovních akcí, kterých se archiCADisti účastní. Chcete-li se podělit se svými zkušenostmi či naopak získat nové nebo budete-li organizovat nějakou akci a chtěli byste pozvat ostatní kolegy – architekty, projektanty i další fanoušky, stačí, abyste se připojili.

nost schvalování staveb Agenturou ochrany přírody a krajiny v Rožnově pod Radhoštěm, která by nejraději v CHKO viděla sruby s malými dřevěnými okny s mřížkou. Řada klientů by si ráda v této oblasti postavila nízkooenergetický nebo pasivní dům s prosklenou plochou, skloubený s přírodou, což je ale problém,” dodává Kamil Mrva.

Jednoduchost, čistota a účelnost

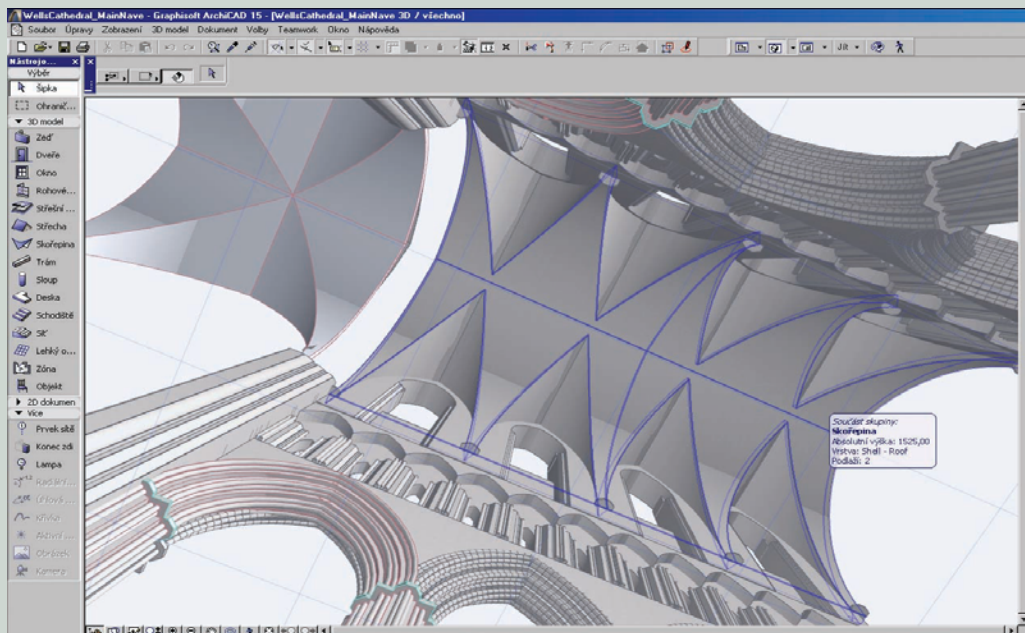
Architekt se ale nespécializuje pouze na dřevostavby. V portfoliu jeho realizací se objevují i větší stavby a soubory. Stejně jako ke dřevu, tak i k ostatním materiálům, jako jsou kámen, beton, kov nebo sklo, však přistupuje tak, aby využil jejich typických vlastností a realizoval z nich stavby jednoduché, čisté a účelné.

Kamil Mrva je označován jako architekt střídme noblesy. Řeší otázku společných a intimních prostor v domě, vnější veřejné tváře domu a ukryté podoby stavby, kterých si na první pohled možná málokdo všimne.

(V článku byly použity informace ze seminární práce Jany Jeřábkové, Mrva – kořeny, vzdělání, inspirace v předmětu Současná architektonická tvorba, odborný garant předmětu: Ing. arch. Petr Vorlík)

JAK VYUŽÍT NÁSTROJE ARCHICADU Objekt i zdrojem 2D výkresů

Obecné tvary bylo možné řešit v ArchiCADu vždy. Řešení ale předpokládalo částečnou znalost GDL. Později se objevily funkce Profiler nebo doplňky od třetích výrobců, pak ArchiCAD představil zdi a sloupce obecného profilu a funkci Operace s tělesy. Fragment katedrály Wells v Anglii je vymodelován v ArchiCADu 15 za pomoci sloupce s obecným profilem, skořepiny a funkce Vazba prvků a konstrukcí. Oproti předchozím postupům je takto vytvořený objekt i zdrojem 2D výkresů. Model katedrály vznikl v Graphisoftu a patří do série Klasika v architektuře dokumentující, že v patnáctce lze BIM postupy vy-
modelovat cokoli.

Otázky pro... Kamila Mrvu

Kdyby existovala možnost, volil byste v příštím životě stejnou profesi?
Ano.

Čím jste chtěl být, když jste byl malý?

Na základní škole, někdy ve třetí třídě, byl u nás nábor z OKD Ostrava. Tehdy jsem chtěl být horníkem a hrát fotbal za Baník.

Jak se díváte s dnešním odstupem na vaše první práce?

Bylo více času na každý projekt včetně dozoru. Pro stavební firmy bylo někdy těžké pochopit mladého architekta a nějakou jeho soudobou architekturu.

Kolik hodin denně trávíte v ateliéru? Pracujete o víkendech?

Dnes se snažím trávit méně času v ateliéru než dříve. Tím, že dříve jsem měl ateliér doma, byl jsem v práci neustále.

Bez jakého vybavení byste si nedovedl představit svou práci?

Tužka, papír, pastelky, pravítko a notebook.

Jaký je váš oblíbený architekt?

F. L. Wright a Mies Van der Rohe. Ze soudobých jsou to holandští a švýcarští architekti.

Jakou stavbu nejvíce obdivujete?

Fallingwater, Bear Run v Pensylvánii od F. L. Wrighta.

Myslíte si, že výše vašich honorářů odpovídá úrovni a rozsahu vaší práce?

Honorář podle řádu ČKA by měl odpovídat naší profesi. Bohužel ne vždy s tím investoři souhlasí. Navrhujeme prostory pro život, pro bydlení, pro veřejnost. Architektura je královna umění, je to jedna z nejdůležitějších profesí při vytváření nových prostor. Podle toho by měl honorář vypadat.

Z jaké zkušenosti jste se nejvíce poučil?

Na stavbě při kontrolních dnech je důležitá koordinace účastníků výstavby. Stavební firma, investor, technický dozor, architekt. Všechny nás to musí bavit. Na každé stavbě se vyskytnou problémy, jde jen o to v klidu najít řešení a pro příště se z toho poučit.

Váš největší úspěch?

Jsem rád, když se každá realizace dotáhne do konce, a investor je spokojen. Samozřejmě potěší ocenění jako třeba Stavba kraje (pozn. red.: za rodinný dům v Brušperku), Fasáda kraje (pozn. red.: za UAX Bernartice) nebo zařazení mezi nejlepší mladé architektky Evropy prestižním časopisem Wallpaper.

Váš největší neúspěch?

To nevím. Snad když klient přestane komunikovat s architektem a práci pak dotáhne někdo jiný.

Co chybí českým architektům, aby konkurovali těm světovým?

Myslím si, že v návrzích jsme jim schopni konkurovat. Bohužel ve světě vidím vnímání architektury mezi veřejností a také úředníky na jiné úrovni než u nás. Například architektonické soutěže jsou českou slabinou. Nebo výběrová řízení na projekty bez architektů, obcházení autorských práv...

Máte nějaký nesplněný sen ve smyslu, že byste chtěl projektovat určitou stavbu nebo navrhnout interiér či nějaký výrobek?

Ne, nemám takové sny. Společně s kolegy jsme si už vyzkoušeli zajímavé projekty. Jsem spokojen s tím, co děláme.

Existuje ve vaší kariéře nějaký významný mezník nebo osobnost, jež vás ovlivnila?

Karel Prager, u kterého jsem pracoval. Miroslav Masák, vedoucí mé diplomové práce. A samozřejmě moje cesty do zahraničí.

Kdyby vám měla zlatá rybka splnit tři přání, jaká by to byla?

Spokojenost, tolerance a zdraví všech, nejen nejbližších.

Nadále počítáme raněné a padlé

Letos pošesté probíhá od Vejprt po Vítkovice bienále Industriální stopy. Díky stoupajícímu zájmu o průmyslovou architekturu letos získala akce celoroční charakter. V současné době byla rovněž zahájena zřejmě nejrozsáhlejší konverze industriálního projektu Dolní oblasti Vítkovice.

Jiří Kout
redaktor www.earch.cz

Benjamin Fragner, který vede Výzkumné centrum průmyslového dědictví při Fakultě architektury ČVUT, však upozorňuje, že stále ještě u nás přetrvává necitlivý přístup k významnému kulturnímu dědictví, jímž industriální architektura bezesporu je. Důkazem toho jsou často necitlivě přestavené či daleko častěji rovnou stržené historické objekty.

Co vede investory, developery, ale také architekty a urbanisty k tomu, aby přehlíželi význam památek průmyslového dědictví?

Je vždy jednodušší stavět na zelené louce, příliš se kolem sebe neohlížet. Rozhodující jsou především deformované ekonomické parametry a stimuly: bourat a pak stavět znovu je lacinější. Ve městech také bývá ceněna víc parcela než historický objekt. Velká část industriálních staveb je navíc ve velmi zuboženém a zanedbaném stavu, takže jejich likvidaci, i když se třeba jedná o výjimečné architektonické příklady, berou mnozí jako úlevu.

Můžete uvést nějaký příklad?

K letošním Industriálním stopám připravujeme obsáhlou Industriální topografii Ústeckého kraje. Je tam také heslo o historickém dolu na Cínovci se šest set let trvající tradicí. Než odešla knižka do tiskárny, v Krušných horách dokonali demolicí areálu, který doplatil na nepovedenou privatizaci po roce 1991 a postupně se měnil v ruinu. Starosta Dubí si teď oddechl, cituji z jeho prohlášení: „Stydl jsem se za to... Kazí pohled na nás všechny, ale hlavně na naše město.“ Takže podobným destruktivním přístupem se nepřímo zbavujeme i našeho špatného svědomí, jež je nepohodlné.

Určitým protikladem zmíněného přístupu k průmyslovému dědictví je zrovna bienále Industriální stopy. Akce každoročně nabývá na významu...

Nemyslím si, že jde o protiklad. Spíše vidím jako nebezpečné, že to, co se stává populárním tématem, nelézá tak pomalu praktickou odezvu. V obecné rovině se i na úrovni developerských projektů přiznává, že osobitá industriální atmosféra přispívá k tvor-

foto: © Šarka Ševčíková

„Jednotlivé pozitivní příklady bohužel nevyváží ohromné ztráty, které každým rokem vidíme. Nejde jen o ztráty v oblasti architektury a stavebnictví, ale také identity a naší vlastní paměti,“ říká Benjamin Fragner

bě „individualizovaného prostředí“, které je vždy i komerčně přitažlivější. Jenže zůstává u obecných slov. Občas problesknou reklamními slogany, ale při developerském způsobu stavění, kterému se jedná o prvoplánový a okamžitý obchodní efekt, je obtížné posunout proklamaci blíž realitě. O hodnotách a atraktivnosti se už nepochybuje, pro zaběhlý systém financování, projektování a výstavby to ale zůstává nepřekonatelným problémem.

Můžete více přiblížit konferenci, která proběhne v rámci letošních Industriálních stop pod názvem Architektura konverzí – balancování mezi záchranou, tvůrčí intervencí a destrukcí?

Konferenci předcházela řada workshopů, soustředěných na vytváření alternativních projektů, které hledaly možnosti využití opuštěných budov a areálů, jež už jsou v očích mnohých odepřané. Prezentování odlišných, alternativních pohledů a projektů, nejen od nás, ale i ze zahraničí, je hlavním posláním konference. Je určena pro širší veřejnost, každý z bloků setkání otevře významný odborník, který se tématem zabývá ve své profesi.

Nemělo by jít ani tak o konfrontaci, spíš o doplňování a porovnávání přístupů a zkušeností. Tedy možná o jakýsi pohled z jiné strany, než jsme zvyklí.

V rámci dvoudenní exkurze do Ostravy rovněž proběhne konference. Zaujímá vás panel zaměřený na dlouhodobou udržitelnost projektů konverze průmyslového dědictví a spojení s turistickým ruchem...

Půjde o pokračování témat z pražské konference. Ale nyní již ve výrazném industriálním prostředí, které navíc v těchto dnech nabízí unikátní příležitost z bezprostřední blízkosti sledovat proměnu výjimečně industriální památky na nové využití. Konverze tohoto rozměru, zadání i výše investic je zcela výjimečná nejen z pohledu České republiky, ale i v zahraničním srovnání. V Ostravě se ale už nejedná o vzdálenou vizi, ale o bezprostřední realitu před očima naplňovaného projektu. Předpokládáme, že samo prostředí a zkušenost může ovlivnit názor, jak nakládat s objekty průmyslového dědictví. Jde přitom o hledání racionálního, praktického,

trvale udržitelného řešení, nikoli jen o zohlednění módního či okamžitého efektu.

Tento ročník se zaměří také na ukázky příkladů nezvyklého využití industriálního dědictví. Jaké příklady patří na území České republiky mezi ty nejzávažnější?

Jedním z příkladů je hledání nového využití nebo oživování staveb spjatých s pivovarnictvím. Z typologického hlediska patří u nás k nejrozšířenějším, jsou součástí obrazu českých a moravských měst a městeček. Na toto téma jsme začátkem roku uspořádali s Černokosteleckým pivovarským archivem a muzeem sérii tří konferencí, k nimž jsme vydali publikace.

Můžete uvést příklad využití industriálního dědictví v zahraničí? Konference se má zúčastnit i zástupce projektu Europäisches Zentrum für Kunst und Industriekultur v sárském Völklingenu nebo Dr. Miles Oglethorpe z Historic Scotland, člen vedení mezinárodní organizace pro záchranu průmyslového dědictví TICCIAH...

Příklady je bezpočet. Především však potvrzují, že neexistuje jeden jediný a zaručený přístup. Ve Skotsku například na jedné straně naleznete velmi dokonale „zakonzervovaný“ New Lanark, který je památkou UNESCO, přesto je ale provozovaný jako mimořádně přitažlivá turistická atrakce. Ale je tu také několik areálů zachráněných v rámci projektu Regeneration Through Heritage, podporovaného princem Charlesem, například Stanley Mills. Jsou zachráněné především díky tomu, že se je podařilo alespoň zčásti přestavět na bydlení. V Británii obecně převažuje snaha najít využití, které přitahuje pozornost a generuje nové hodnoty a finanční prostředky. Setkávají se tam soukromé investice a podpora veřejných prostředků. Tím se ovlivňuje ekonomické klima nepříznivé zpočátku pro konverze. Podobná strategie platí i v Německu.

V programu letošních Stop je i řada akcí na Kladně a v Ostravě-Vítkovicích. Proč se na severu Moravy podařilo prosadit konverzi, zatímco na Kladně areál Poldi nadále chátrá?

Ríká se, že problémem Kladna je, že leží příliš blízko Praze, Ostrava je zase Praze příliš vzdálená. Především je to ale naprosto nesouměřitelné. Přitom, když zvážíte, že se píše rok 2011, Ostrava dosud také neměla na nové využití průmyslového dědictví mnoho štěstí.

Vlastně až nyní, když se rozbíhá unikátní projekt v Dolní oblasti Vítkovic. Díky silnému investorovi a majiteli areálu, kterému, tak se mi to jeví, jde o podtržení a využití ostravské jedinečnosti pro další rozvoj jeho společnosti – a tím i města. To je něco mimořádného, a zdá se, že to bude mít pokračování. Impuls je vždy důležitý, potvrzují to zahraniční příklady.

Každé dva roky, co se Bienále koná, vycházejí i poutavé informace. V letošním roce to bude první díl Industriální topografie, věnovaný Ústeckému kraji. Jak se Industriální topografie liší od minulých Industriálních průvodců?

Liší se nejen rozsahem a zkušenostmi, ale především užitečným propojováním informací, které bude pokračovat webovou verzí industriální topografie. Ta bude přístupná od začátku příštího roku na www.industrialnitopografie.cz. Publikaci lze jistě využít i jako alternativního průvodce. To ale není posláním. Jsem přesvědčen, že nabízí vícevrstevné čtení o místech, která procházejí proměnou. O území s výjimečnými architektonickými a technickými díly, která čekají na zhodnocení a další využití.

DO DIÁŘE >

12. září

BIM Day

2. odborné setkání Odborné rady pro BIM Mezinárodní konference na téma využitelnost BIM v praxi FA ČVUT v Praze, Thákurova 9, Praha 6 www.CzBIM.org

12. – 17. září

Young Architect Award 2011

Výstava výsledků architektonické soutěže pro mladé a začínající architekty na téma veřejný prostor Národní technická knihovna, Technická 6, Praha 6 www.yaa.cz

14. září

Pracovní setkání uživatelů

ArchiCADu – Zlín

www.cegra.cz

15. září

Pracovní setkání uživatelů

ArchiCADu – Ostrava

www.cegra.cz

15. září

Křížovatky architektury 2011

Třetí ročník odborné konference na téma veřejný prostor, městský nebo příměstský, a jak architektura ovlivňuje život společnosti Národní technická knihovna, Ballingův sál, Technická 6, Praha 6 www.krizovatkyarchitektury.cz

4. – 20. října

ArchiSHOW

Představení ArchiCADu 15 – dvouhodinové prezentace proběhnou postupně v Karlových Varech, Plzni, Hradci Králové, Českých Budějovicích, Praze, Zlíně, Ostravě a Brně www.cegra.cz

13. října

Tom Cederqvist: Poslední práce – velké a malé

Přednáška finského architekta v rámci Architecture Week Praha 2011 www.architecturalweek.cz

14. – 16. října

Průmyslové dědictví – Na hraně

Mezinárodní odborná konference, jejímž ústředním motivem je diskuze překračující vztě hranice mezi obory a profesemi, směřující k nalezení odpovědí na otázky konverzí průmyslového dědictví. www.industrialnistopy.cz

NÁZOR >

Arch for People není jen architektonickou soutěží

Jiří Kout
redaktor www.earch.cz

Vždy, když jsem konfrontován s architekturou, nemohu se vyhnout otázce, je-li to architektura pro lidi, nebo architektura pro architekturu. Možná je to tím, že nejsem profesí architekt, jen se s architekturou profesně setkávám. Ve výsledku je ovšem jedno, kdo architekt je a kdo není. Důležité je, že ze své podstaty by měla být architektura stejně jako například hudba či divadlo pro lidi.

Letošní devítidenní festival Arch for People, který se koná 6. – 14. září v Praze, má s touto myšlenkou mnohé podobné. Nejenže se podobá svým názvem jednomu z největších hudebních festivalů u nás. Jeho cílem je řešit architekturu s důrazem na lidi, kteří

svým lokálním tématem, jež je předmětem architektonického a urbanistického řešení, žijí.

A právě proto je stěžejní akcí festivalu stu-

dentská architektonická soutěž Cemex Betonový dům na téma individuální bydlení v nevyřešené, ale vysoce atraktivní lokalitě Masarykovy čtvrti v Praze-Troji (9. – 14. září). Soutěž se chce vymezit vůči obdobným firemním akcím, a i proto se společnost Cemex spojila s MČ Praha-Troja, Galerií Jaroslava Fragnera a Katedrou architektury FSv ČVUT. Společně pozvaly vedoucího architekta významného španělského ateliéru AMP Arquitectos Felipa Artenga Rufina, aby v prvním kole soutěže formou workshopu vedl vybrané studenty ze všech vysokých škol se zaměřením na architekturu. Využití této lokality bude řešit také Trojské sympozium za účasti všech zainteresovaných stran.

Arch for People není však jen architektonickou soutěží. Pro odbornou veřejnost organizátoři připravili mezinárodní konferen-

ci Beton v architektuře na pražské FA ČVUT. Jejím hlavním zahraničním hostem bude právě Felipe Artengo Rufino, dalšími přednášejícími přední čeští architekti, jako jsou Roman Brychta z Projektů architektů, Petr Burian z architektonické kanceláře DaM či Antonín Novák z DRNH. V technické části vystoupí například Davide Zampini ze Švýcarska, Jutta Telivuo z Finska a šéfredaktorka časopisu Beton TKS Jana Margoldová. Mezinárodní konference BIM Day, jež proběhne 12. září na půdě FA ČVUT, se zaměří na využitelnost BIMu v praxi. Vystoupí na ní odborníci z Finska či Velké Británie, kteří se BIMu věnují jak po vývojářské stránce, tak po stránce využitelnosti v praxi. Konference má za cíl popularizaci BIMu u nás, kde je oproti západní Evropě navrhování v informačním modelu budovy zatím v plenkách.

ARCHINEWS 3 | 2011

Čtvrtletní aktualita o informačních technologiích a architektuře. Ročník XIII. Vydává: Centrum pro podporu počítačové grafiky ČR s.r.o. ve spolupráci s e-architekt, Nad Obcí I 1392/2, 140 00 Praha 4, tel. 257 310 090, fax 257 314 106, e-mail cegra@cegra.cz, www.cegra.cz. Redakční rada: Tomáš Lejsek, Petr Vaněk, Jiří Kout a Viktor Johanis. Grafika: Aleš Douša. Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací ISSN 1802-7172. Noviny jsou k dispozici na www.cegra.cz. Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu, zejména na www.archinews.cz.

EARCH.CZ
architekturaonline